

Коган С.В. Мікроміцети у повітрі книгосховища Центральної наукової бібліотеки Каразінського університету // Матеріали Міжнародної конференції молодих учених «Актуальні проблеми ботаніки та екології», присвяченої 100-річчю Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (Київ, 20 – 22 жовтня 2021 р.). – Київ, 2021. – С. 20.

**Мікроміцети у повітрі книгосховища Центральної наукової бібліотеки
Каразінського університету**

Коган С.В.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна

**Micromycetes in the air of the book depository of the Central Scientific Library of
Karazin University**

Kohan S.V.

V.N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine

e-mail: mrsbeyle@gmail.com

Preliminary monitoring study of microscopic fungi in the air of the library was carried out. Exposition of Petri dishes for 30 minutes is most convenient for detecting the micromycetes species.

Центральна наукова бібліотека (далі – ЦНБ) була заснована в 1804 р. одночасно з Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна. Загальний фонд ЦНБ налічує близько 3 500 000 примірників. Фонд книжкових пам'яток ЦНБ отримав статус національного надбання у 2013 р. і представлений унікальними, рідкісними і цінними документами. Зокрема, це колекції видань до 1550 р., колекції українських та іноземних стародруків XVI–XVIII ст., прижиттєві видання видатних діячів науки та класиків літератури. Колекція рукописів нараховує понад 1000 примірників.

На пошкодження фондів книгосховища впливає безліч факторів, як то світло чи інтенсивність антропогенного впливу, але найбільш вагомими умовами є недотримання режимів зберігання, зокрема, підвищена вологість та температура повітря, що призводять до контамінації книг мікроміцетами.

Папір конкурує з іншими природними полімерами в якості поживного субстрату для мікроміцетів через наявність у його складі великої кількості природної целюлози. З року в рік його величезна кількість пошкоджується та руйнується, що приносить величезні збитки як матеріальні, так і ті, що пов'язані зі втратою важливих для науки, культури та мистецтва матеріалів.

В результаті попереднього моніторингового обстеження книгосховища нами було проведено збір виділення культур мікроміцетів з повітря книгосховища в безпосередній близькості від осередку пошкодження стелі водою. Найбільш вдалою для аналізу спор повітря виявилась експозиція чашок Петрі 30 хвилин. Після культивування було виявлено представників родів *Aspergillus*, *Cladosporium*, *Mucor*, *Penicillium*, а також дріжджі у кількості 1-6 КУО за 30 хвилин.

Роботу виконано під керівництвом О.П. Неділько, викладача кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна